**Hukuk Bölümü 2008/440 E. , 2008/432 K.**

- 2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFIK KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI

  - KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU (2918) Madde 61

**"İçtihat Metni"**

Davacı : K.T.

Davalı : Gösterilmemiştir

O L A Y : 12.4.2007 gün ve 347812 sayılı trafik idari para cezası karar tutanağı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 61. maddesi uyarınca para cezası verilmiştir.

Davacı, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

KAZAN SULH CEZA MAHKEMESİ; 16.5.2007 gün ve E:2007/106 D. İş sayı ile, Kazan Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nün 12.4.2007 tarih ve 347812 sayılı trafik cezasına itiraz edildiği, davada tartışmalı hususun, Mahkemelerinin trafik ceza tutanağındaki itiraza bakmaya görevli olup olmadığına ilişkin olduğu, dosyada bulunan 12.4.2007 tarih ve 347812 numaralı trafik idari para cezası karar tutanağının itiraz edenin yüzüne karşı verildiği, ancak itiraz edenin imzadan imtina ettiğinin anlaşıldığı, yüze karşı verilen yol üzerine geçişi engelleyecek şekilde park etme cezasına karşı itiraz davalarına bakmakla görevli ve yetkili mahkeme idare mahkemesi olduğundan açılan davada Mahkemelerinin görevsizliğine karar verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varıldığı gerekçesiyle CYY'nin 4/1 maddesi gereğince Mahkemelerinin görevsizliğine, kararın kesinleşmesinden itibaren 10 gün içerisinde başvurulduğunda dosyanın görevli ve yetkili Ankara Nöbetçi İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Kazan Sulh Ceza Mahkemesi, dava dosyasını, davacının istemi üzerine idare mahkemesine göndermiştir.

Esas kaydının kapatılarak Kazan Sulh Ceza Mahkemesi'ne ait dosyanın mahalline iadesi yolundaki kararının Ankara Bölge İdare Mahkemesince bozulması üzerine ANKARA 14. İDARE MAHKEMESİ; 14.7.2008 gün ve E:2008/464, K:2008/1081 sayı ile, Mahkemelerinin 11.7.2007 tarih ve E:2007/1717, K:2007/719 sayılı kararının Ankara Bölge İdare Mahkemesi'nin 6.3.2008 tarih ve E:2008/418, K:2008/1637 sayılı kararı ile bozulması üzerine bozma kararına uyulduğu, davanın; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca davacıya 52,00YTL idari para cezası verilmesine ilişkin 12.4.2007 tarih ve 347812 sayılı işlemin iptali istemiyle açıldığı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2, 3, 16 ve 27. maddelerinden söz ederek, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda verilen idari para cezalarına karşı yapılacak yargısal başvuru yolunda görevli yargı merciinin idare mahkemeleri ya da idari yargı yerleri olduğuna ilişkin bir hüküm bulunmadığı, bu durumda; 2918 sayılı Kanun'un karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü fiillerin kabahat deyimine girdiği, bu kabahat fiilleri karşılığında öngörülen idari para cezalarının idari yaptırımın türlerinden birisi olduğu, 2918 sayılı Kanun'a göre verilen idari yaptırım kararlarına karşı açıkça idari yargı yerlerine başvurulabileceği yönünde bir düzenleme bulunmadığından,

5326 sayılı Kanun'un 27/1. maddesi gereğince bu konuda görevli yargı yerinin sulh ceza mahkemesi olduğu sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Turan KARAKAYA, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 22.12.2008 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının adli yargı dosyası ile birlikte 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı İlknur ALTINTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 61. maddesi uyarınca verilen para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

13.10.1983 tarih ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 61. maddesinde, "Taşıt yolu üzerinde;

a) Duraklamanın yasaklandığı yerlerde,

b) Park etmenin trafik işaretleri ile yasaklandığı yerlerde,

c) Geçiş yolları önünde veya üzerinde,

d) Belirlenmiş yangın musluklarına her iki yönden beş metrelik mesafe içinde,

e) Kamu hizmeti yapan yolcu taşıtlarının duraklarını belirten levhalara iki yönden onbeş metrelik mesafe içinde,

f) Üç veya daha fazla ayrı taşıt yolu olan karayolunda ortadaki taşıt yolunda,

g) Kurallara uygun şekilde park etmiş araçların çıkmasına engel olacak yerlerde,

h) Geçiş üstünlüğü olan araçların giriş ve çıkışının yapıldığının belirlendiği işaret levhasından onbeş metre mesafe içinde,

i) İşaret levhalarında park etme izni verilen süre veya zamanın dışında,

j) Kamunun faydalandığı ve yönetmelikte belirtilen yerlerin giriş ve çıkış kapılarının her iki yönde beş metrelik mesafe içinde,

k) Park için yer ayrılmamış veya trafik işaretleri ile belirtilmemiş alt geçit, üst geçit, üst geçit ve köprüler üzerinde veya bunlara on metrelik mesafe içinde,

l) Park etmek için tespit edilen süre ve şeklin dışında,

m) Belirli kişi, kurum ve kuruluşlara ait araçlara, yönetmelikteki esaslara göre ayrılmış ve bir işaret levhası ile belirlenmiş park yerlerinde,

n) Ayrıca yönetmelikte belirtilen haller dışında yaya yollarda,

o) (Ek: 1/7/2005-5378/31 md.) Özürlülerin araçları için ayrılmış park yerlerinde,

Park etmek yasaktır.

(Değişik: 21/5/1997 - 4262/4 md.) Bu madde hükümlerine uymayan sürücüler 1 800 000 lira para cezası ile cezalandırılırlar. (Ek cümle: 1/7/2005-5378/31 md.) (o) bendinin ihlâli hâlinde para cezası iki kat artırılır.

Yasaklara aykırı park edilmiş araçlar trafik zabıtasınca kaldırılabilir.

Yasaklanan yerlerde ve hallerde park edilmiş olan araçların hangilerinin hangi şartlarda, kaldırılıp götürüleceği, götürülme sırasında zarara ve ziyana uğratılmaması için alınacak önlemler ile kaldırma ve götürme giderlerinin tahsili usul ve esasları yönetmelikte gösterilir.

Kaldırılıp götürülen araçların giderleri ile verilen ceza, sürücüsü veya sahibince ödenmeden araç teslim edilmez" hükmü yer almıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda (116. maddedeki itiraz yolu hariç) görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Kazan Sulh Ceza Mahkemesi'nin 16.5.2007 gün ve E:2007/106 D. İş sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 22.12.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.